

LARS ÅNGSTRÖM

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 1999 -02- 0 2

Dnr 164-98/99

Stockholm 1999-02-02

Anmälan av handelsminister Leif Pagrotsky avseende krigsmaterielelexport och principen och parlamentariskt samförstånd

Den svenska vapenexportpolitiken bygger på parlamentariskt samförstånd, beslut om vapenexport skall tas med en bred politisk förankring. Denna princip om parlamentariskt samförstånd understryks bl.a. i Konstitutionsutskottets yttrande 1995/96:KU4y. Skälet är uppenbart. Exportpolitiken ska präglas av långsiktighet och inte åka berg och dalbana i takt med att Sverige byter regeringen.

"Där har den praxis utvecklats under både socialdemokratiska och borgerliga regeringar, att om ett parti har sagt nej, går regeringen inte vidare. Formellt kan regeringen göra det, men regeringen har inte gjort det, eftersom den vill bevara det politiska samförståndet", berättade den dåvarande krigsmaterielsinspektören Sven Hirdman i konstitutionsutskottet den 17 mars 1994.

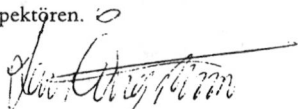
Under den borgerliga regeringsperioden 1991-1994 hade inte bara socialdemokraterna, centern, folkpartiet och moderaterna utan också kristdemokraterna vetorätt, trots att partiet formellt inte var representerat i den dåvarande "rådgivande nämnden" utan bara närvarande via statssekreteraren i UD:s biståndsavdelning.

Den 1 februari 1996 bildades Inspektionen för Strategiska Produkter som en självständig myndighet, men regeringen skulle ha kvar det övergripande ansvaret för den svenska vapenexportpolitiken. Samtidigt breddas den parlamentariska närvaron i och med att den "rådgivande nämnden" ersattes av Exportkontrollrådet som kom att representeras av samtliga riksdagspartier.

Med hänvisning till det ovan anförda bör Konstitutionsutskottet enligt 12 kap. 1 § regeringsformen granska om regeringen, via handelsminister Leif Pagrotsky, har efterlevt principen om partipolitiskt samförstånd kring svensk krigsmaterielelexport. Utskottet bör undersöka om annan praxis gäller.

Utskottet bör begära in ett komplett underlag avseende samtliga affärer som har behandlats i Exportkontrollrådet sedan 1996 där tre partier eller fler har motsatt sig en

affär, men där denna ändå har lett till ett positivt förhandsbesked från krigsmaterielin-
spektören.

Lars Ångström